

**ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΗΝ ΥΛΗ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

Κώστα Βακαλόπουλου

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

A) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με (Σ) αν είναι σωστές και με (Λ) αν είναι λάθος, αιτιολογώντας σύντομα τις απαντήσεις σας.

1. Αν $f(x) = x^{2009}$, $x \in \mathbb{R}$ τότε $f'(1) = 2009$.

Σ Λ

2. Αν $f(x) = \frac{1}{x}$ και $f'(a) = -\frac{1}{4}$ τότε ισχύει οπωσδήποτε $a = 2$.

Σ Λ

3. Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο A με $f(x) \neq 0$ για κάθε $x \in A$ τότε ισχύει:

$$\left(\frac{1}{f(x)} \right)' = -\frac{f'(x)}{f^2(x)}.$$

Σ Λ

4. Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ τότε ισχύει για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $(f(\eta\mu x))' = f'(\eta\mu x) \cdot \eta\mu x$.

Σ Λ

5. Αν $h(x) = f(g(x))$, $x \in \mathbb{R}$ και $f'(2) = g'(2) = g(2) = 2$ τότε ισχύει: $h'(2) = 4$.

Σ Λ

B) Να δώσετε σύντομες απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Αν η μέση τιμή των τιμών μιας μεταβλητής X είναι $\bar{x}$ τότε ποια είναι η μέση τιμή των τιμών της μεταβλητής $Y = X - \bar{x}$ και την $W = X + \bar{x}$.

2. Σε ποια περίπτωση είμαστε βέβαιοι ότι η διάμεσος των παρατηρήσεων συμπίπτει με μια τιμή της μεταβλητής X ;

3. Πόσο είναι το άθροισμα όλων των συχνοτήτων μιας μεταβλητής; Ομοίως πόσο το άθροισμα όλων των σχετικών συχνοτήτων;

4. Αν το πλήθος των τιμών μιας μεταβλητής συμπίπτει με το μέγεθος του δείγματος τότε τι συμπεραίνουμε για τις συχνότητες των τιμών αυτών;

5. Ναδειχθεί ότι αν η τυπική απόκλιση των παρατηρήσεων t_i μιας μεταβλητής X , $i = 1, \dots, n$ είναι μηδέν τότε είναι: $t_1 = t_2 = t_3 = \dots = t_n = \bar{x}$, όπου $\bar{x}$ η μέση τιμή τους.

Γ) Έστω τα αριθμητικά δεδομένα: $\alpha, \alpha, \beta, \beta, \beta, \beta, \gamma, \gamma, \gamma, \gamma, \gamma, \delta, \delta, \delta, \delta, \delta, \epsilon, \epsilon, \epsilon$ με $\alpha < \beta < \gamma < \delta < \epsilon$.

Με βάση τα δεδομένα αυτά απαντήστε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι λάθος αιτιολογώντας την απάντησή σας.

1. Η σχετική συχνότητα του β είναι 0,2.

2. Η αθροιστική συχνότητα του γ είναι 12.

3. Η σχετική αθροιστική συχνότητα του β είναι 0,3.

4. Η σχετική αθροιστική συχνότητα επί τοις εκατό του γ είναι 60.

5. Η σχετική συχνότητα επί τοις εκατό του δ είναι 60.

4) Έστω Ω ο δειγματικός χώρος ενός πειράματος τύχης και $A, B \subseteq \Omega$ ενδεχόμενα του δ.χ. Ω .

Σημειώστε το (Σ) αν είναι σωστή ή το (Λ) αν είναι λάθος καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις, αιτιολογώντας σύντομα τις απαντήσεις σας.

1. Αν $P(A) = \frac{2}{3}$ και $P(B) = \frac{1}{2}$ τότε τα A, B είναι ασυμβίβαστα. Σ   Λ

2. Αν $P(A) = \frac{2}{3}$ και $P(B) = \frac{1}{2}$ τότε η μεγαλύτερη τιμή που μπορεί η πιθανότητα της τομής: $A \cap B$ είναι $\frac{2}{3}$. Σ   Λ

3. Αν $P(A) = \frac{2}{3}$ και $P(B) = \frac{1}{2}$ τότε η μικρότερη τιμή που μπορεί να πάρει η πιθανότητα της ένωσης: $A \cup B$ είναι $\frac{2}{3}$. Σ   Λ

4. Ισχύει: $P(A \cap B) \leq P(A \cup B)$. Σ   Λ

5. Η μεγαλύτερη τιμή που μπορεί να πάρει η πιθανότητα της ένωσης $A \cup B$ είναι ο αριθμός: $P(A) + P(B)$. Σ   Λ

6. Η μικρότερη τιμή που μπορεί να πάρει η πιθανότητα της τομής $A \cap B$ είναι ο αριθμός: $P(A) + P(B) - 1$. Σ   Λ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $f'(x) = 2009 \cdot x^{2008}$. Για $x = 1$, $f'(1) = 2009$ (Σ)

2. Για κάθε $x \in \mathbb{R}^*$, $f'(x) = -\frac{1}{x^2}$. Για $x = a$

ΑΡΑ: $-\frac{1}{4} = -\frac{1}{a^2} \Leftrightarrow a^2 = 4 \Leftrightarrow a = 2$ ή -2 : (Λ)

3. $\left(\frac{1}{f(x)}\right)' = \frac{1' \cdot f(x) - 1 \cdot f'(x)}{f^2(x)} = \frac{-f'(x)}{f^2(x)}$: (Σ)

4. $[f(\eta\mu x)]' = f'(\eta\mu x) \cdot (\eta\mu x)' = f'(\eta\mu x) \cdot \sigma\upsilon\nu x$: (Λ)

5. $h'(x) = [f(g(x))]' = f'(g(x)) \cdot g'(x)$ για

κάθε $x \in \mathbb{R}$. Για $x = 2$, $h'(2) = f'(g(2)) \cdot g'(2) = f'(2) \cdot 2 = 4$: (Σ)

Β)

1. $\bar{y} = \bar{x} - \bar{x} = 0$, $\bar{w} = \bar{x} + \bar{x} = 2\bar{x}$

2. Όταν το πλήθος των παρατηρήσεων είναι περιττό.

3. $\left(\sum_{i=1}^k v_i = v\right)$ Το άθροισμα συχνοτήτων ισούται με το μέγεθος v του δείγματος, $\left(\sum_{i=1}^k f_i = 1\right)$ Το άθροισμα των σχετικών συχνο-

τήτων ισούται με 1.

4. Οι συχνότητες των τιμών είναι όλες ίσες με 1.

5. $s^2 = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{v} \sum_{i=1}^v (t_i - \bar{x})^2 = 0 \Leftrightarrow$

$(t_1 - \bar{x})^2 + (t_2 - \bar{x})^2 \dots + (t_v - \bar{x})^2 = 0 \Leftrightarrow$

$t_1 - \bar{x} = 0$ και $t_2 - \bar{x} = 0 \dots$ και $t_v - \bar{x} = 0$
 $\Leftrightarrow t_1 = t_2 = \dots = t_v = \bar{x}$

Γ)

x_i	v_i	f_i	$f_i\%$	N_i	F_i	$F_i\%$
α	2	0,10	10	2	0,10	10
β	4	0,20	20	6	0,30	30
γ	6	0,30	30	12	0,60	60
δ	5	0,25	25	17	0,85	85
ϵ	3	0,15	15	20	1,00	100
	20	1,00	100			

Σύμφωνα με τον πίνακα συχνοτήτων και σχε-
τικών συχνοτήτων έχουμε:

1. $f_2 = 0,2$ (Σωστή)
2. $N_3 = 12$ (Σωστή)
3. $F_2 = 0,30$ (Σωστή)
4. $F_3 \% = 60$ (Σωστή)
5. $f_4 \% = 25$ (Λάθος)

Δ)

1. Αν τα A, B ήταν ασυμβίβαστα θα
ίσχυε:

$$P(A \cap B) = P(A) + P(B) = \frac{2}{3} + \frac{1}{2} = \frac{7}{6} > 1 \text{ άτο-}$$

πο!

Άρα τα A, B δεν είναι ασυμβίβαστα. (Λ)

2. Ισχύει:

$$A \cap B \subseteq A \Rightarrow P(A \cap B) \leq P(A) = \frac{2}{3} \quad \text{και}$$

$$A \cap B \subseteq B \Rightarrow P(A \cap B) \leq P(B) = \frac{1}{2}$$

$$\text{Άρα: } P(A \cap B) \leq \min \{P(A), P(B)\} = \min \left\{ \frac{2}{3}, \frac{1}{2} \right\} = \frac{1}{2} \quad (\Lambda)$$

3. Ισχύει: $A \subseteq A \cup B \Rightarrow P(A) \leq P(A \cup B) \Rightarrow$

$$P(A \cup B) \geq P(A) = \frac{2}{3} \quad \text{και}$$

$$B \subseteq A \cup B \Rightarrow P(B) \leq P(A \cup B) \Rightarrow$$

$$P(A \cup B) \geq P(B) = \frac{1}{2}.$$

$$\text{Άρα: } P(A \cup B) \geq \max \{P(A), P(B)\} = \frac{2}{3} \quad (\Sigma)$$

4. Ισχύει:

$$A \cap B \subseteq A \cup B \Rightarrow P(A \cap B) \leq P(A \cup B) \quad (\Sigma)$$

$$5. P(A \cup B) \leq \min \{1, P(A) + P(B)\} \quad (\Lambda)$$

$$6. P(A \cap B) \leq 1 \Rightarrow$$

$$P(A) + P(B) - P(A \cap B) \leq 1 \Rightarrow$$

$$P(A) + P(B) - 1 \leq P(A \cap B) \Rightarrow$$

$$P(A \cap B) \geq P(A) + P(B) - 1$$

Όμως: $P(A \cap B) \geq 0$ άρα

$$P(A \cap B) \geq \max \{0, P(A) + P(B) - 1\} \quad (\Lambda)$$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Να υπολογιστεί ο αριθμός α ώστε η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της συνάρτησης $f(x) = \frac{\alpha}{x^2 + 1}$ στο σημείο $A(3, f(3))$ να είναι παράλληλη στην ευθεία $y = -\frac{3}{25}x + 2009$. Ποια είναι η εξίσωση της ευθείας αυτής.

Λύση

Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ με

$$f'(x) = \alpha \cdot \frac{-(x^2 + 1)'}{(x^2 + 1)^2} = -\frac{2\alpha x}{(x^2 + 1)^2}.$$

$$\text{Για } x = 3, f'(3) = \frac{-2\alpha \cdot 3}{(3^2 + 1)^2} = \frac{-6\alpha}{100} = \frac{-3\alpha}{50}$$

$$\text{Πρέπει: } \frac{-3\alpha}{50} = -\frac{3}{25} \Leftrightarrow -3\alpha = -6 \Leftrightarrow \alpha = 2.$$

$$\text{Για } \alpha = 2, f(x) = \frac{2}{x^2 + 1} \text{ και } f(3) = \frac{2}{10} = \frac{1}{5}$$

Οπότε: η εξίσωση της εφαπτομένης της μορφής: $y = -\frac{3}{25} \cdot x + \beta$.

Η ευθεία όμως αυτή διέρχεται από το σημείο $A\left(3, \frac{1}{5}\right)$, οπότε οι συντεταγμένες του επαλη-

θεύουν την εξίσωσή της, άρα:

$$\frac{1}{5} = -\frac{3}{25} \cdot 3 + \beta \Leftrightarrow \beta = \frac{1}{5} + \frac{9}{25} \Leftrightarrow \beta = \frac{14}{25}$$

Άρα η ευθεία έχει εξίσωση:

$$y = -\frac{3}{25}x + \frac{14}{25}$$

2. Σε καρτεσιανό σύστημα συντεταγμένων θεωρούμε τα σημεία:

$A(x, 2 - x)$, $B(3x, 2 - x)$, $\Gamma(3x, 6 - 3x)$ και $\Delta(x, 6 - 3x)$ με $x > 0$ και $x \neq 2$.

Να εκφράσετε το εμβαδόν του ορθογωνίου $AB\Gamma\Delta$ που σχηματίζεται, ως συνάρτηση

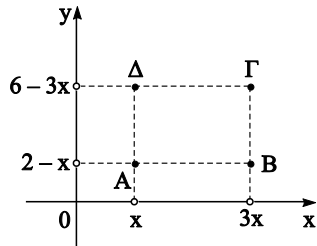
του x και να προσδιορίσετε την τιμή του x για την οποία το εμβαδό γίνεται μέγιστο.

Λύση

Το εμβαδόν του ορθογωνίου ΑΒΓΔ δίνεται από τη συνάρτηση:

$$E(x) = (3x - x)[(6 - 3x) - (2 - x)] \Rightarrow$$

$$E(x) = 2x \cdot (4 - 2x) = -4x^2 + 8x, \quad x > 0$$

Για $x > 0$, $E'(x) = -8x + 8$

$$E'(x) = 0 \Leftrightarrow -8x + 8 = 0 \Leftrightarrow x = 1$$

$$E'(x) > 0 \Leftrightarrow -8x + 8 > 0 \Leftrightarrow x < 1$$

$$E'(x) < 0 \Leftrightarrow -8x + 8 < 0 \Leftrightarrow x > 1$$

Άρα: Η συνάρτηση (εμβαδόν) παίρνει τη μέγιστη τιμή της για $x = 1$. (Το μέγιστο εμβαδόν είναι: $E(1) = 4\text{τ.μ.}$).

3. Δίνεται η συνάρτηση f με

$$f(x) = \frac{4\sqrt{x+2} - 8}{x^2 - 4}. \text{ Αν } A, B \text{ είναι δύο ενδε-}$$

χόμενα του δειγματικού χώρου Ω ενός πειράματος τύχης με $P(A \cup B) = 0,6$,

$$P(A) = \lim_{x \rightarrow 2} f(x)$$

α) Να βρεθεί το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f

β) Να βρεθεί η πιθανότητα του ενδεχομένου να πραγματοποιηθεί μόνο το ενδεχόμενο B .

γ) Να δειχθεί ότι $P(B) \geq \frac{7}{20}$.

Λύση

α) Το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f είναι το σύνολο $A = (-2, 2) \cup (2, +\infty)$

α) Για κάθε $x \neq 2$, $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{4\sqrt{x+2} - 8}{x^2 - 4} =$

$$= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{4(\sqrt{x+2} - 2)(\sqrt{x+2} + 2)}{(x-2)(x+2)(\sqrt{x+2} + 2)} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{4 \cdot \cancel{(x-2)}}{\cancel{(x-2)}(x+2)(\sqrt{x+2} + 2)} = \frac{1}{4}$$

Ζητείται η πιθανότητα του ενδεχομένου $B-A$.

Όμως: $P(B-A) = P(B) - P(A \cap B)$ (1)

και $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$ (2)

Άρα: $P(B-A) = P(B) - P(A \cap B) =$

$$= P(A \cup B) - P(A) = 0,6 - \frac{1}{4} = \frac{7}{20}$$

β) $[A-B \subseteq B \Rightarrow P(A-B) \leq P(B)$

Οπότε: $P(B) \geq \frac{7}{20}$]

4. Σ' ένα ακριτικό νησί από τους καθηγητές που υπηρετούσαν πέρυσι στο Γυμνάσιο και το Λύκειο v_1 απ' αυτούς είχαν 1 χρόνο προϋπηρεσία, v_2 2 χρόνια, v_3 3 χρόνια, v_4 4 χρόνια και v_5 5 χρόνια. Στη συνέχεια ήρθαν 5 ακόμα καθηγητές επιπλέον, ένας σε κάθε μία από τις προηγούμενες κατηγορίες.

Αν αρχικά η μέση τιμή των χρόνων προϋπηρεσίας των καθηγητών ήταν 3 χρόνια, να δείξετε ότι στη συνέχεια η μέση τιμή δεν άλλαξε.

Λύση

Την προηγούμενη χρονιά η μέση τιμή ήταν

$$\bar{x} = 3 \Leftrightarrow \frac{1v_1 + 2v_2 + 3v_3 + 4v_4 + 5v_5}{v_1 + v_2 + v_3 + v_4 + v_5} = 3 \Leftrightarrow$$

$$1v_1 + 2v_2 + \dots + 5v_5 = 3 \cdot v \quad \left(v = \sum_{i=1}^5 v_i \right)$$

Την φετινή χρονιά η μέση τιμή είναι:

$$\bar{y} = \frac{1(v_1 + 1) + 2(v_2 + 1) + \dots + 5(v_5 + 1)}{(v_1 + v_2 + \dots + v_5) + 5} \Rightarrow$$

$$\bar{y} = \frac{(v_1 + 2v_2 + \dots + 5v_5) + (1 + 2 + 3 + 4 + 5)}{(v_1 + v_2 + \dots + v_5) + 5} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \bar{y} = \frac{3v + 15}{v + 5} = \frac{3(v + 5)}{v + 5} = 3$$

5. Έστω $t_1, t_2, \dots, t_v$ οι παρατηρήσεις

(τιμές) μιας μεταβλητής X σε δείγμα μεγέθους v που ακολουθούν την κανονική κατανομή και η συνάρτηση f με $f(x) = (t_1 + t_2 + \dots + t_v) \cdot x^2 - v \cdot x + 2009$

Αν η τυπική απόκλιση των παρατηρήσεων της μεταβλητής X είναι 0,6 και η συνάρτηση παρουσιάζει ελάχιστο στο $\frac{1}{8}$,

α) Να βρείτε την μέση τιμή και να δείξετε ότι το δείγμα δεν είναι ομοιογενές.

β) Να βρείτε την ελάχιστη τιμή c που πρέπει να αυξηθούν όλες οι παρατηρήσεις, ώστε το δείγμα να γίνει ομοιογενές.

γ) Αν 10 παρατηρήσεις είναι μεγαλύτερες από 5,2 να βρείτε το μέγεθος του δείγματος.

Λύση

$$\alpha) f'(x) = 2 \cdot (t_1 + t_2 + \dots + t_v)x - v, \quad x \in \mathbb{R}$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = \frac{v}{2(t_1 + t_2 + \dots + t_v)}$$

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow x > \frac{v}{2(t_1 + \dots + t_v)} \text{ και}$$

$$f'(x) < 0 \Leftrightarrow x < \frac{v}{2(t_1 + \dots + t_v)}$$

Άρα η συνάρτηση παρουσιάζει ελάχιστο στο $\frac{v}{2(t_1 + \dots + t_v)}$

$$\text{Επομένως: } \frac{v}{2(t_1 + \dots + t_v)} = \frac{1}{8} \Leftrightarrow$$

$t_1 + \dots + t_v = 4v$. Έτσι για τη μέση τιμή έχουμε:

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^v t_i}{v} = \frac{t_1 + \dots + t_v}{v} = \frac{4v}{v} = 4. \text{ Ο συντελεστής}$$

μεταβολής είναι:

$$CV = \frac{s}{\bar{x}} = \frac{0,6}{4} = 0,15 = 15\%$$

Άρα: Το δείγμα δεν είναι ομοιογενές.

β) Έστω c η ζητούμενη τιμή και $y_i = t_i + c$, $i = 1, 2, \dots, v$ οι νέες τιμές της μεταβλητής X .

Ως γνωστόν $\bar{y} = \bar{x} + c = 4 + c$ ενώ η τυπική απόκλιση δεν μεταβάλλεται. Αν CV_y ο νέος

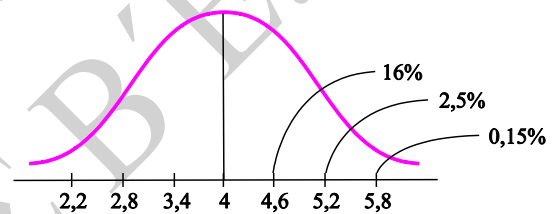
συντελεστής μεταβολής θα έχουμε $CV_y = \frac{0,6}{4+c}$. Πρέπει:

$$\frac{0,6}{4+c} \leq 10\% \Leftrightarrow 0,6 \leq 0,1 \cdot (4+c) \Leftrightarrow$$

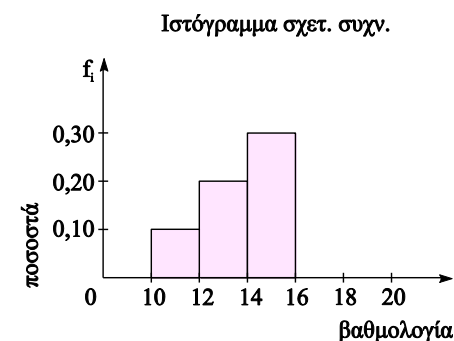
$6 \leq 4+c \Leftrightarrow c \geq 2$. Άρα για να γίνει το δείγμα ομοιογενές, πρέπει οι τιμές να αυξηθούν τουλάχιστον κατά 2 μονάδες.

γ) Επειδή η κατανομή είναι κανονική έχουμε: $2,5\% \cdot v = 10 \Leftrightarrow 0,025 \cdot v = 10 \Leftrightarrow$

$$\frac{10}{0,025} = 400$$

6. Στο παρακάτω σχήμα φαίνεται το ιστόγραμμα σχετικών συχνοτήτων (f_i) της βαθμολογίας των μαθητών της εκπαιδευτικής περιφέρειας της επαρχίας Κυνουρίας του νομού Αρκαδίας. Από το ιστόγραμμα λείπουν: οι ιστοί (ορθογώνια) της 4^{ης} και 5^{ης} κλάσης.

Αν γνωρίζουμε ότι η μέση βαθμολογία των μαθητών είναι 15,2 τότε:

α) Να βρείτε τις συχνότητες που λείπουν και να συμπληρώσετε το ιστόγραμμα.

β) Ο σύλλογος των Κουουραίων της Αμερικής προτίθεται να βραβεύσει με χρηματικό έπαθλο όσους έχουν βαθμολογία πάνω από 17. Τι ποσοστό μαθητών αντιστοιχεί στους μαθητές που θα βραβευτούν;

γ) Αν οι μαθητές με βαθμολογία από 15 έως 17 είναι 150 πόσοι μαθητές θα βραβευτούν;

Λύση

α) Έστω κ, λ οι σχετικές συχνότητες που λείπουν.

Προφανώς: $0,10 + 0,20 + 0,30 + \kappa + \lambda = 1 \Leftrightarrow \kappa + \lambda = 0,4$

Επίσης: $\bar{x} = \sum_{i=1}^5 x_i \cdot f_i \Leftrightarrow 15,2 = 0,10 \cdot 11 + 0,20 \cdot 13 + 0,30 \cdot 15 + \kappa \cdot 17 + \lambda \cdot 19 \Leftrightarrow 15,2 = 1,1 + 2,6 + 4,5 + 17\kappa + 19\lambda \Leftrightarrow 17\kappa + 19\lambda = 7$

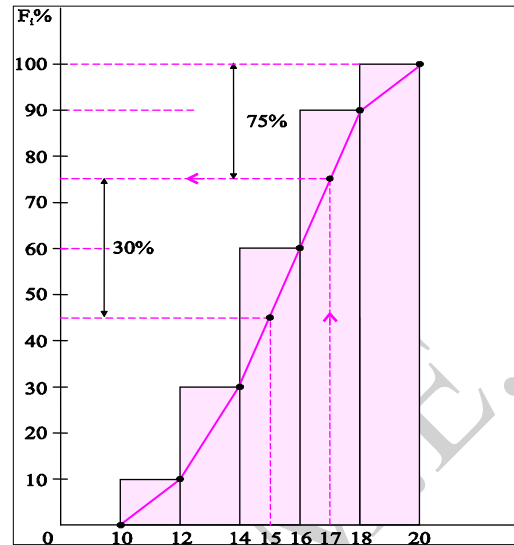
Επιλύουμε το σύστημα:

$$\begin{cases} \kappa + \lambda = 0,4 \\ 17\kappa + 19\lambda = 7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 17\kappa + 19\lambda = 6,8 \\ 17\kappa + 19\lambda = 7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\lambda = 0,2 \\ \kappa + \lambda = 0,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \lambda = 0,1 \\ \kappa = 0,3 \end{cases}$$

Έτσι έχουμε τον παρακάτω πίνακα σχετικών συχνοτήτων:

Κλάσεις	x_i	f_i	$f_i\%$	$F_i\%$
10-12	11	0,10	10	10
12-14	13	0,20	20	30
14-16	15	0,30	30	60
16-18	17	0,30	30	90
18-20	19	0,10	10	100
		1	100	

β) Στη συνέχεια σχεδιάζουμε το ιστόγραμμα αθροιστικών σχετικών συχνοτήτων επί τοις εκατό και το αντίστοιχο πολύγωνο αθροιστικών συχνοτήτων επί τοις εκατό απ' όπου παρατηρούμε:

Πάνω από 17 είναι το 25% των μαθητών ((100-75)%)

γ) Με βαθμολογία από 15 έως 17 είναι το 30% των μαθητών ((75-45)%)

Επειδή το 30% των μαθητών είναι 150 θα έχουμε συνολικά $150:30\% = 500$ μαθητές. Οπότε θα βραβευτούν το 25% των 500 μαθητών δηλαδή 125 μαθητές.

7. Έστω πείραμα τύχης με δειγματικό χώρο $\Omega = \{\alpha, \beta, \gamma, \delta, \epsilon\}$, $\alpha, \beta, \gamma, \delta, \epsilon \in \mathbb{R}$. Αν $P(\alpha)$, $P(\beta)$, $P(\gamma)$, $P(\delta)$ και $P(\epsilon)$ οι πιθανότητες των απλών ενδεχομένων του Ω και:

- $P(\alpha) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+2x} - \sqrt{1+x}}{2x}$,
- $P(\beta)$ ισούται με τον συντελεστή διεύθυνσης της ευθείας που είναι κάθετη στην εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της $f(x) = -3x^2$ στο $A(1, f(1))$,
- $P(\gamma)$ ίση με τον συντελεστή μεταβολής των μισθών των υπαλλήλων μιας εταιρείας που ακολουθούν κανονική κατανομή και το 50% είναι πάνω από 1000€ ενώ το 2,5% πάνω από 1200€,

- $P(\delta)$ το μέγιστο της συνάρτησης $g(x) = \sin^2 x - \frac{2}{3}$ στο $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$

A) Να βρεθούν οι πιθανότητες των $\alpha, \beta, \gamma, \delta$ και ε .

B) Αν $A = \{\alpha, \beta, \gamma\}$ και $B = \{\gamma, \delta, \varepsilon\}$ να βρεθούν οι πιθανότητες των ενδεχομένων:

i) Γ : Να συμβαίνει μόνο το A

ii) Δ : Να συμβαίνει μόνο ένα εκ των A, B

iii) E: Να μην συμβαίνουν τα A και B συγχρόνως

iv) Z: Να μην συμβαίνει κανένα από τα A, B

Λύση

A)

$$\begin{aligned} \bullet P(\alpha) &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+2x} - \sqrt{1+x}}{2x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(\sqrt{1+2x})^2 - (\sqrt{1+x})^2}{2x \cdot (\sqrt{1+2x} + \sqrt{1+x})} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1+2x - 1-x}{2x \cdot (\sqrt{1+2x} + \sqrt{1+x})} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{2x \cdot (\sqrt{1+2x} + \sqrt{1+x})} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{2 \cdot (\sqrt{1+2x} + \sqrt{1+x})} = \frac{1}{4} \end{aligned}$$

Έχουμε:

- $f'(x) = -6x$. Για $x = 1, f'(1) = -6$.

Αν λ ο συντελεστής διεύθυνσης της ζητούμενης ευθείας τότε: $\lambda \cdot (-6) = -1 \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{6}$.

Άρα: $P(\beta) = \frac{1}{6}$

- Αν $\bar{x}$ και s η μέση τιμή και η τυπική απόκλιση των μισθών των υπαλλήλων της εταιρείας που ακολουθούν κανονική κατανομή θα ισχύει:

$$\bar{x} = 1000 \text{ και } \bar{x} + 2s = 1200$$

Άρα: $s = 100$. Οπότε: $CV = \frac{100}{1000} = 10\%$

Άρα: $P(\gamma) = \frac{1}{10}$

- Για κάθε $x \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$

$$g'(x) = 2 \sin x \cdot (-\eta \mu x) = -\eta \mu 2x$$

$$g'(x) = 0 \Leftrightarrow -\eta \mu 2x = 0 \Leftrightarrow x = 0,$$

$$g'(x) < 0 \Leftrightarrow \eta \mu 2x > 0 \Leftrightarrow 0 < x < \frac{\pi}{2},$$

$$g'(x) > 0 \Leftrightarrow \eta \mu 2x < 0 \Leftrightarrow -\frac{\pi}{2} < x < 0$$

x	$-\frac{\pi}{2}$	0	$\frac{\pi}{2}$
$g'(x)$	+	-	
$g(x)$	↗		↘

Άρα, στο 0 η συνάρτηση παρουσιάζει μέγιστο το $f(0) = \sin^2 0 - \frac{2}{3} = 1 - \frac{2}{3} = \frac{1}{3}$

Άρα: $P(\delta) = \frac{1}{3}$

Ομως:

$$P(\alpha) + P(\beta) + P(\gamma) + P(\delta) + P(\varepsilon) = 1 \Leftrightarrow$$

$$P(\varepsilon) = 1 - (P(\alpha) + P(\beta) + P(\gamma) + P(\delta)) \Leftrightarrow$$

$$\begin{aligned} P(\varepsilon) &= 1 - \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{10} + \frac{1}{3}\right) = \\ &= 1 - \frac{15+10+6+20}{60} = \frac{9}{60} = \frac{3}{20} \end{aligned}$$

β) i) $\Gamma = A - B = \{\alpha, \beta\}$

$$P(\Gamma) = P(\alpha) + P(\beta) = \frac{1}{4} + \frac{1}{6} = \frac{3+2}{12} = \frac{5}{12}$$

ii) $\Delta = (A - B) \cup (B - A) =$

$$= \{\alpha, \beta\} \cup \{\delta, \varepsilon\} = \{\alpha, \beta, \gamma, \delta, \varepsilon\},$$

$$P(\Delta) = 1 - P(\gamma) = 1 - \frac{1}{10} = \frac{9}{10}$$

iii) $E = (A \cap B)' = \{\alpha, \beta, \gamma, \delta, \varepsilon\} = \Delta$.

ΑΡΑ: $P(E) = \frac{9}{10}$.

iv) $Z = (A \cup B)' = \emptyset$. Οπότε: $P(Z) = 0$.